

eul_wid: slg-aa

Μενάνδρου καὶ Φιλιστίωνος Γνώμαι · Menander and Philistion Comparison

Comparison of Menander and Philistion

Σύγκρισις Μενάνδρου καὶ Φιλίστιωνος

Period: Ὀψιμαρχία [Late Antique](#)
Dialect: Μικταὶ διάλεκτοι [Mixed Dialects](#)
Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)
Format: Πεζός [Prose](#)

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΙΣΤΙΩΝΟΣ

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΟΙ

- 3 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Φιλιστίωνα τὸν καλόν τε κάγαθόν ἐγὼ Μένανδρος πολλὰ χαίρειν βούλομαι.
4 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Κἀγὼ τάδ' αὐτὰ βούλομαι Φιλιστίων προσεννέπειν, Μένανδρε, τὴν ἴσην χάριν.
5 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἀπαρενόχλητος ὁ τόπος ἡμῖν τυγχάνει, καὶ τοῦ λέγειν ἄρξασθ' <ἐγὼ> δὴ βούλομαι.
6 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἔτοιμον εὐρήσεις με. καὶ γὰρ τῆς σχολῆς εὐκαιρία προτρέψεται λέγειν σοφῶς.
7 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅρᾳς ἐπὶ γῆς ἄνθρωπον † τεθνηκότα;
8 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ἄμεινον ἡμᾶς μὴ γενέσθαι μηδ' ὅλως.
9 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄρ' οὗτος οὐ κατεῖδε τὸν ἑαυτοῦ χρόνον ἢ <τὸν> δι' ἄστρον ἀριθμὸν οὐκ ἐγνώρισεν;
10 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Εἰ γὰρ μαθὼν ἦν καὶ χρόνους ἠπίστατο, ἔδει τότε αὐτὸν θνητὸν ὄντα μὴ θανεῖν;
11 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐν δειλίᾳ γὰρ ζῶντες ἡμεῖς τοῦ βίου
12 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὄντως <γὰρ> {νῦν} ἡμῖν <νῦν> πλάνη παρίσταται.
13 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅταν θέλῃ τις τὰτρεκὴ προμανθάνειν, μάτην πλανᾶται τὸ σαφές † σοφῶς μαθεῖν.
14 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐὰν θελήσῃς βίον ἄλυπον ἐκτελεῖν,
15 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ μὴ προσδόκα τὸ μέλλον ἢ λυπῇ μάτην.
16 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅστις κάτοιδε τοῦ βίου τὴν ἔκβασιν, μαθὼν † ὀδυνᾶται προσδοκῶν καθ' ἡμέραν.
17 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Οὐδὲν πέφυκε κρεῖττον † τῆς εὐκαιρίας καιροῦ γὰρ ἰσχύοντος οὐδὲ εἷς κριτής.
18 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅστις τὸν εὐτυχοῦντα βασκαίνειν θέλει, λυπεῖν ἑαυτὸν βούλετ' {αἰ} εἰς ὃν ζῇ χρόνον.
19 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ † Τὸ ἐξαίφνης ἀόρατον † ἀπροσδοκῆτως ἐλθὼν ἰδίαν χάριν ἔχει.
20 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Οὗτ' εὐτυχεῖν δεῖ πάμπαν οὔτε δυστυχεῖν.
21 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ῥοπαῖς δὲ καιρῶν καὶ μεταβολαῖς † πάντα ἀλλάσσεται.

- 22 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐκ τοῦ τυχεῖν ἄνθρωπον ἀβεβαίου βίου τύχην {εκ}καλοῦμεν ἣν ὅλως οὐκ οἶδαμεν.
- 23 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Κἄν αἰτιά, μέτρησον αὐτοῦ τὴν τύχην. ποῖον πέφυκε κέρδος ἐκ τούτου, φράσον.
- 24 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Κακοὶ γὰρ εὐτυχοῦντες ἐκπλήττουσί με. ἀδίκως πονηροῖς † πλοῦτον δωρεῖται θεός.
- 25 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὡς θνητὸς ὢν ἄνθρωπος † καὶ λιπὼν φάος,
- 26 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ χαλιναγωγεῖν δεῖ τὸν τεταγμένον χρόνον.
- 27 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πενίας <περ> οὐδέν ἐστιν ἀθλιώτερον.
- 28 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ἄμεινόν ἐστιν ἀποθανεῖν ἢ δυστυχεῖν.
- 29 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄνθρωπον ὄντα πάντα προσδοκᾷ σε δεῖ. ὁ δ' ἐκκακήσας ὤλεσε <ν> τὰς ἐλπίδας.
- 30 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἦ μὴ ποίει τὸ κρυπτόν ἢ μόνος ποίει, ἵνα σὺ σεαυτὸν μόνος ἔχῃς συνίστορα.
- 31 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μυστήριόν σου μήποτ' εἴπῃς τῷ φίλῳ, κού μὴ φοβηθῇς αὐτὸν ἐχθρὸν γενόμενον.
- 32 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅργῃς χάριν τὰ κρυπτὰ μὴ ἐκφάνῃς φίλου. † ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν πάλιν γενέσθαι φίλον. †
- 33 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ θυμὸς οὔτε ῥῶσιν οὔτε νοῦν ἔχει·
- 34 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὀργὴ δὲ δεινὰ δρᾷν ἀναγκάζει βροτούς.
- 35 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅστις γυναικὸς ἀποθανούσης ἐπιγαμεῖ, ὁ τοιοῦτος ὄντως οὐκ ἐπίστατ' εὐτυχεῖν.
- 36 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄπαντας ἡμᾶς δεῖ φέρειν τὰς διαβολὰς ὑπὸ τοῦ λέγοντος, κἂν θέλῃς κἂν μὴ θέλῃς.
- 37 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πενίαν φέρειν οὐ παντός, ἀλλ' ἄνδρὸς σοφοῦ. πολλοὶ γὰρ εὐτυχοῦντες οὐ φρονοῦσιν εὔ.
- 38 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἀνὴρ ὁ πλουτῶν <εἰ> μέγα κομπάζων βιοῖ,
- 39 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἅπασι δ' ἀνθρώποις ἔχει μῖσος μέγα.
- 40 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πολλῶν <μὲν> ὁ λόγος χρηστός, ὁ δὲ τρόπος κακός.
- 41 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ οὐ τῷ λόγῳ δὲ δεῖ † χρηθῆναι, ἀλλὰ τῷ τρόπῳ.
- 42 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πενία δ' ἄτιμον καὶ τὸν εὐγενῆ ποιεῖ. τῷ δυστυχοῦντι θάνατος αἰρετώτερος.
- 43 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Δοκίμαζε πρῶτον τὸν τρόπον κού τὸν λόγον. σεμνὸς τρόπος γὰρ διαφέρει καλῶν λόγων.
- 44 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Εἰ χρήμασι <ν> τὸν θάνατον ἐξωνούμεθα, τῶν πλουσίων <ἂν> ὁ κόσμος ὅλος ἐτύγχανε.
- 45 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἄπασιν ἀνθρώποις <ιν> ἀπόκειται θανεῖν, ζωῆς γὰρ ἡμῖν ὀλίγος ἐμετρήθη χρόνος.
- 46 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μηδεὶς ἑαυτὸν μακάριον νομιζέτω,
- 47 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ πρὶν ἢ μάθῃ τὸ τέρμα τῆς εἰμαρμένης.
- 48 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ψευδηγόροις γελῶσι καὶ μύθοις κενοῖς, † θεραπεύεται τὰ κακὰ ταῖς συμβουλίαις. †
- 49 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Τί τῷ θανόντι δῶρα λαμπρὰ προσφέρεις ἂ μεθ' ἡδονῆς ἀφῆκε κούκ ἐχρήσατο.
- 50 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Τί τὸν θανόντα κωφὸν ὠφελεῖς καλῶν; τὸν ζῶντα λυπεῖς, τῷ θανόντι δ' οὐ μέλει.
- 51 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ τάφος στεφανωθείς πλουσίως καὶ κοσμίως † τὸ ζῆν ἑαυτοῦ διὰ πλάνης κατηγορεῖ. †

- 52 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐν ἀδειλίᾳ γὰρ ζῶντες ὃν ζῶμεν χρόνον
53 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ φρόνιμοι δοκοῦμεν μηδὲ ἓν † καθιόντες.
54 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Κούφως φέρειν δεῖ τὰς ἐνεστώσας τύχας. βουλόμεθα πλουτεῖν πάντες, ἀλλ' οὐ
δυνάμεθα.
55 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὁ καιρὸς ἀνθρώποισιν, οἷσπερ ἂν θέλῃ, ἐλθὼν δίδωσιν χρημάτων ἐξουσίαν.
56 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Εἰ πᾶσιν ἡμῖν ἦν φρενῶν κοινωνία, καὶ χρημάτων ἦν καὶ φρενῶν κοινωνία.
57 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Εἰ τὴν φρόνησιν πάντες εἶχον τὴν ἴσην, οὐδεὶς ἐγίγνετ' ἂν πενόμενος πώποτε.
58 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Οὐδεὶς γενόμενος εὐθέως ἔστι <ν> σοφός,
59 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ τύχη δὲ καὶ τὸν μὴ σοφὸν ποιεῖ σοφόν.
60 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἄπαντα νικᾷ καὶ μεταστρέφει τύχη, οὐδεὶς δὲ νικᾷ μὴ θελούσης τῆς τύχης.
61 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Οὐδὲν μετατιθεῖ τῶν πεπρωμένων τύχη, ἃ γὰρ πέπρωται ταῦθ' ὅλως οὐ μετατιθεῖ.
62 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἄ δεῖ παθεῖν σε μηδαμοῦ σκέψη φυγεῖν, οὐ γὰρ δυνήσῃ διαφυγεῖν ὅ σε δεῖ
παθεῖν.
63 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Τὸν δοῦλον οὕτως ἔχε λαβὼν ὥς <
64 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ > τύχην.
65 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Δούλους ποιοῦσι † πάντας τοὺς ἐλευθέρους γάμοι, τεκνώσεις, ἡδοναί, φόβοι,
νόμοι.
66 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐλευθέρους ἅπαντας ἡ φύσις ποιεῖ,
67 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ δούλους δὲ μετεποίησεν ἡ πλεονεξία.
68 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Δούλευε, δοῦλε, μᾶλλον ἐκ προθυμίας βάρος γὰρ ἔξεις <μᾶλλον> ἐκ
κελεύσεως.
69 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἦ φιλόσοφον δεῖ τὸν πένητα τυγχάνειν
70 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἢ δοῦλον εἶναι πᾶσιν ὧν χρεῖαν ἔχει.
71 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐκ δουλείας εἰ δεσπότην τύχοις ἔχων, † ψεύσῃ μηδέποτ'· οἶδε γὰρ σου τὰ
ψεύσματα. †
72 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Δούλῳ γενομένῳ, δοῦλε, δουλεύειν φοβοῦ. ἀμνημονεῖ γὰρ ταῦρος ἀργήσας ζυγοῦ.
73 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Τὰ δάνεια δούλους τοὺς ἐλευθέρους ποιεῖ. φύλασσε σαυτὸν ἐγκρατῶς ἐλεύθερον.
74 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἡ γῆ τόκους δίδωσι μὴ λυπούμενη· ἀπὸ γῆς ἔφυ τὰ πάντα κεῖς γῆν οἶχεται.
75 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐὰν δανείσῃ καὶ μακρῷ χρόνῳ κρατῇς,
76 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ἅπαξ λαβὼν τὸ χρῆμα δώσεις πολλάκις.
77 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Βλέπε τὸν δανειστὴν ὡς θάλασσαν ἢ βυθόν· ἂν γὰρ βραδύνῃς, λαμβάνεις
τρικυμῖαν.
78 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὡς τὰς γυναῖκας τοκετὸς ὀλολύξαι ποιεῖ, καὶ τοὺς πένητας ὁ τόκος ὀλολύξαι
ποιεῖ.
79 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄμεινόν ἐστι καταλιπεῖν ἄλγος τισὶν † ἢ μηδὲν ἔχοντα †
80 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πράξας κακῶς τι κἂν δοκῇς θεὸν λαθεῖν, πίστευσον ὅτι σ <ε> αὐτὸν οὐ δύνη
λαθεῖν.
81 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐὰν φονεύῃς λα <ν> θ <άν> ων, εὗχου θεῶ.
82 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὁ λανθάνεις ἄνθρωπον, ὁμολόγει θεῶ.
83

- MENANDROS Ἔστι <ν> Δίκης ὀφθαλμὸς ὃς τὰ πάνθ' ὀρᾷ. † καὶ πρὸς ὃ ποιεῖ τις, οὕτως καὶ κομίζεται. †
- 84 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἡ γλῶσσα πολλῶν ἐστὶν αἰτία κακῶν. κρεῖττον σιωπᾶν ἢ λαλεῖν ἅ μὴ θέμις.
- 85 MENANDROS † Ἄκουε πάντα μανθάνειν καὶ μὴ λαλεῖν· † πολλὴν γὰρ ἀβλάβειαν ἢ σιγὴ φέρει.
- 86 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ † Εὖ ἔχειν σπούδαζε μὴ τῷ σχήματι· τὸ σῶμα μᾶλλον κόσμει ἢ τὸ φρόνημα. † τὸ σχῆμα γὰρ κρίνουσιν οὐχὶ τὸν λόγον.
- 87 MENANDROS Εὐκαταφρόνητός ἐστι{ν} πανταχοῦ πένης. <ὁ> πονηρὰ ποιῶν εὐθέως οὐκ αἰσθ{αν}εται.
- 88 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ <ὁ> δυσσεβῶν τι{ς} καὶ δοκῶν λαθεῖν θεὸν κολάζεθ' οὗτος ὑπὸ συνειδότος θεοῦ.
- 89 MENANDROS Ὁ μὴ κολασθεὶς τῷ νόμῳ πράξας κακῶς,
- 90 MENANDROS αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ τῷ φόβῳ κολάζεται.
- 91 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ μὴ μαθητὴς τοῦ διδάσκοντος λόγου, οὗτος μαθητὴς τοῦ κολάζοντος νόμου.
- 92 MENANDROS Μὴ πάσχε πρῶτον τὸν νόμον καὶ μάνθανε· πρὸ τοῦ παθεῖν σε τῷ φόβῳ προλαμβάνου.
- 93 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὡσπερ λέγουσι πάντες οἱ σοφώτατοι,
- 94 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ οὐδεὶς ποιῶν πονηρὰ λανθάνει Δίκην.
- 95 MENANDROS Πράσσω καλῶς μέμνησο τῆς δυσπραξίας, ὥς γὰρ τὸ πράσσειν καὶ τὸ μὴ πράσσειν σκόπει.
- 96 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐὰν θελήσης χρημάτων σωροὺς ἔχειν,
- 97 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ σωροὺς ἔχειν δεῖ καὶ καλῶν φρονημάτων.
- 98 MENANDROS † Ἔστι πρῶτον τῶν καλῶν δικαιοκρισία· † ὅρα τὸ κέρδος μὴ τέκη σοι ζημίαν.
- 99 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Βίον πορίζου πάντοθεν πλην ἐκ κακῶν. οὐκ ἔστιν οὐδὲν χεῖρον αἰσχροκερδίας.
- 100 MENANDROS Ὅταν πονηροῦ πράγματος κέρδος λάβῃς, τοῦ δυστυχεῖν νόμιζε ς' ἄρραβῶν' ἔχειν.
- 101 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πρόκρινε κέρδο <υ> ς τοῦ πονηροῦ ζημίαν·
- 102 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ <λυπεῖ γὰρ ἡμῖν ζημία βραχὺν χρόνον,>
- 103 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ κακὸν δὲ κέρδος ὅλον ἀναιρεῖ <τὸν> βίον.
- 104 MENANDROS Τοῖς μὲν καλῶς πράττουσι προστατεῖ θεός,
- 105 MENANDROS χαίρει δ' ὁρῶν πάσχοντας † τοὺς ἀναξίους.
- 106 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Τὸ συνειδὸς ἡμῶν ἔνδον ἐγκεκρυμμένον ἐπὶ τῷ μετώπῳ τὴν ἀλήθειαν φέρει.
- 107 MENANDROS Μηδέποτε πειρῶ δύο φίλων εἶναι κριτῆς· ἐνὸς γὰρ αὐτῶν εὐθέως ἐχθρὸς γίνῃ.
- 108 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Κρίνει φίλους ὁ καιρὸς ὥς χρυσὸν τὸ πῦρ.
- 109 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἐν ἀπορίαις γὰρ οὐδὲ εἷς ἔσται φίλος.
- 110 MENANDROS Ὁ <τῷ> φίλῳ πεσόντι {συμ}παραμένων φίλος ἀδελφὸς οὗτος καὶ φίλος καὶ συγγενής.
- 111 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Δοκιμάζεται πᾶς οὐ πεπλασμένος φίλος
- 112 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ φιλίαν φίλου στέργοντος, {καὶ} οὐ τὰ χρήματα.
- 113 MENANDROS Πένητα ὁ συλῶν οὗ † τινα ἔχων ἀπέρχεται † πολλὰ καταλείψας δάκρυα καὶ στενάγματα.
- 114 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἰδίας νόμιζε τῶν φίλων τὰς συμφοράς· φίλος με λυπῶν οὐδὲν ἐχθροῦ διαφέρει.

- 115 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅταν φίλος σου κατὰ φίλου μέλλῃ λέγειν, μὴ τῷ λόγῳ πίστευε, ἀλλ' αὐτὸν σκοπεῖ. ὁ γὰρ προχείρως πρὸς σὲ διαβάλλων φίλον ταύτῃ ποιήσῃ καὶ κατὰ σοῦ πρὸς <τὸν> φίλον.
- 116 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅταν μάλιστα ζῇν ἀκινδύνως θέλῃς,
- 117 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ † ἐχθροὺς ἀπίστει τοὺς λέγοντας ἐν δόλῳ. †
- 118 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Εὐχαὶ γὰρ ἐχθρῶν εἰσὶν αἱ φίλων μάχαι. χαίρουσι γὰρ βλέποντες <εἰς> ἀψιμαχίας.
- 119 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Οὐθ' οἱ φίλοι μένουσιν ἐν βίῳ φίλοι, οὐθ' αἱ γυναῖκες διαμένουσι σώφρονες.
- 120 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Τίς δ' οὐχὶ θνητῶν ἐστὶ γινώσκων τάδε, ὡς πᾶς τις αὐτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ;
- 121 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί, αὐτοὶ δ' ἁμαρτάνοντες οὐ γινώσκομεν.
- 122 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἀδύνατόν ἐστι καταμαθεῖν παντὸς νόον
- 123 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ φέροντα κρυπτὴν ἔνδοθεν πονηρίαν.
- 124 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Κρεῖττον σιωπᾶν ἐστὶν ἢ μάτην λαλεῖν. πολλὴν γὰρ ἀβλάβειαν ἢ σιγὴ φέρει.
- 125 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Φέρ' ἐγκρατῶς ἔνδειαν ὡς εἰδὼς ὅτι † ἀπόντος ἔργου τὸ ἐγκρατεῦσθαί σε δεῖ. †
- 126 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον· ἢ μωρός ἐστὶν ἢ πλανᾶσθαι βούλεται.
- 127 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Αἰσχύνομαι πλουτοῦντι δωρεῖσθαι φίλῳ, μή μ' ἄφρονα κρίνῃ καὶ διδοὺς αἰτεῖν δοκῶ.
- 128 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅταν φίλον σου δοκιμάσαι θέλῃς ποτέ,
- 129 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ μυστήριόν σου ψευδὲς <αὐτῷ> προσανάθου.
- 130 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πένης ὑπάρχων ἂν γένη ποτὲ πλούσιος, μέμνης' ἐκείνης τῆς τύχης, ὅτ' ἦς πένης.
- 131 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄν δυστυχῆς, ἄνθρωπε, μὴ λυποῦ μέγα. τῆς γὰρ τύχης τὸ μέλλον οὐκ ἐπίστασαι.
- 132 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Γνώμην πονηρὰν εὐκόλως τρέφει γυνή. ὁ τρόπος γὰρ αὐτῆς † ἐγγυμνάζεται † κακοῖς.
- 133 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πιθανὴν γυναῖκα <δ'> ὁ τρόπος εὐμορφον ποιεῖ. πολὺ γὰρ διαφέρει σεμνότης εὐμορφίας.
- 134 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Γυναῖκα † ὁ διδάσκων γράμματα γινωσκέτω
- 135 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ὅτι ἀσπίδι προσπορίζει φάρμακα. †
- 136 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Γένος τὸ θηρῶν ἡμεροῦτ' ὀλίγον <ποτέ> , ὁ δὲ τῆς γυναικὸς τρόπος οὐκ ἀλλάσσεται ποτε.
- 137 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Μηδέποτε πειρῶ σκαμβὸν ὀρθῶσαι κλάδον· ἐκεῖ νένευκεν οὗ φύσις βιάζεται.
- 138 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐὰν γυνὴ γυναικὶ κατ' ἰδίαν λαλῇ, μεγάλων κακῶν θησαυρὸς ἐξορύττεται.
- 139 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Γνώμην μεγίστην τῷ φιλοῦντι μὴ λέγε· γνώμη γὰρ ἰδίᾳ τὸ κακὸν ἡδέως ποιεῖ.
- 140 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Κἂν μέχρι νεφέων τὴν ὀφρὺν ἀνασπάσης,
- 141 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὁ θάνατος αὐτὴν πᾶσαν ἐλκύσει κάτω.
- 142 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Κἂν μυρίων γῆς κύριος πηχῶν ἔσῃ, θανὼν γενήσῃ τάχα μόλις πηχῶν τριῶν.
- 143 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ πλέων τὸ πέλαγος ἡγριωμένον <μῖας> ἀπὸ πήχεως {μῖας} γε τῷ θανάτῳ παρίσταται.
- 144 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐὰν πένητα γυμνὸν ἐνδύσῃς ποτέ, οὐδὲν ἐποίησας, ἂν λόγοις ὀνειδίσῃς.
- 145 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Καλῶς ποιήσας καὶ κακῶς ὀνειδίσας ἀψινθίῳ <π> ἔμῃξας Ἀττικὸν μέλι.

- 146 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ † Ἐχθρὸς παρ' ἐχθροῦ λαβάνων (sic) ἐπεπτώκει. †
- 147 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἀνὴρ ὁπότεν γυναῖκα καταβλάψαι θέλῃ, θησαυρὸν ἔχέτω <πλούσιον>
φρονημάτων.
- 148 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Χρυσὸς δόλος πέφυκε καὶ γυνὴ δόλος. ἀμφοτέρω ταῦτα <τοὺς> φίλους
ἐχθροὺς ποιεῖ.
- 149 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Προπετοῦς <παρ'> ἀνδρὸς μὴ φοβοῦ λάβρον στόμα·
- 150 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὁ γὰρ σιωπῶν ἔνδον ἐγκρύπτει δόλον.
- 151 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Γέρων γενόμενος μὴ γάμει νεωτέραν· ἄλλον γὰρ ἔξει· παιδαγωγῆσιν δὲ σύ·
- 152 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Οὐκ ἔστιν εὐρεῖν τὴν τροφήν ἄνευ κόπου. κάμνουσι πάντες τῆς ζόης ταύτης χάριν.
- 153 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Οἱ τῶν πενήτων ἐργατῶν ἀεὶ κόποι· εἰς τὰς τροφὰς χωροῦσι τὰς τῶν πλουσίων.
- 154 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ πλούσιος πένητας οὐκ ἀσπάζεται· ἀλλὰ παραπέμπει μηδὲν ἡδικοτάς.
- 155 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὁ φίλου βεβαίου θυμὸν ἐγκρατῶς φέρων
- 156 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ οὗτος πέφυκε μέχρι τέλους τούτου φίλος.
- 157 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μακάριος, ὅστις ἔτυχε γενναίου φίλου· φιλίας γὰρ οὐδὲν ἐστὶ τιμιώτερον.
- 158 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Γαμῶν γυναῖκα κλαῖε καὶ θάπτων γέλα· γυναῖκας οἱ θάπτοντες εὐτυχοῦσι γάρ.
- 159 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Καλὸν τὸ θνήσκειν, οἷς ὕβριν τὸ ζῆν φέρει· † ζῆ γὰρ πονηρῶς καὶ τὸ φῶς βλέπει
σκότος. †
- 160 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἄνθρωπον ὄντα πάντα προσδοκᾷ σε δεῖ.
- 161 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ἀλλάσσεται γὰρ πάντα κούδεν παραμένει.
- 162 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μηδέποτε σαυτὸν δυστυχῶν ἀπελπίσης·
- 163 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ καιρῶν γὰρ εἰσι μεταβολαὶ καὶ <τῆς> τύχης.
- 164 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἄν εὐτυχῆς, ἄνθρωπε, μὴ φρόνει μέγα· πάλιν γὰρ ὄψει τῆς τύχης μετατροπὴν.
- 165 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅτ' εὐτυχεῖς, μέμνησο τῆς προτέρας τύχης. μὴ λέγε τίς ἦσθα πρότερον, ἀλλὰ νῦν
τίς εἶ.
- 166 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ πρὸς τὴν παροῦσαν <πάντοθ'> ἀρμόζου τύχην.
- 167 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἀνὴρ γυναικὸς λαμβάνων συμβουλίαν πεσεῖν δεδοικῶς βούλεται πάλιν πεσεῖν.
- 168 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ † Τὸν δοῦλον ὧ τᾶν προσλαβὼν ὃν ὠνήσω † † τύχην ἔχοντα δούλην, γνώμην δ'
ἐλευθέρην. †
- 169 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ † Ἐλευθέρους δούλευε † κοῦχ' ἔξεις δούλους· δυσὶ δούλευε καὶ νόμοις καὶ
δεσπόταις. †
- 170 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Δούλευε, δοῦλε, μᾶλλον ἐκ βουλήσεως· βάρος γὰρ ἔξεις μᾶλλον ἐκ κελεύσεως.
- 171 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Μίαν πρόνοιαν τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω
- 172 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ θεὸν νόμιζε καὶ σέβου παντὶ σθένει· ὥς ὄντα τοῦτον καὶ παρόντ' ἀεὶ σέβου, καὶ
μήτ' ἐρώτα μήτε μανθάνειν θέλε· οὐ γὰρ θέλω σε μανθάνειν, τί δὴ θεός.
- 173 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πόντου, γυναικός, <καύματοσ> , πυρός, θηρὸς
- 174 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ χειρότερός ἐστιν ὁ προδότης <ὁ> τῶν φίλων.
- 175 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πενία καθ' αὐτήν <ἐστιν> ἰσχυρὰ νόσος· ἔρωτα {δὲ} προσλαβοῦσα δύο νόσους
νοσεῖ.
- 176 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Δεινὸν πενία· † κακὸν δυστυχία· σοφοῦ δὲ † ἀνδρὸς πάντα γενναίως φέρειν.
- 177

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅσον διαφέρει τοῦ θανεῖν τὸ ζῆν καλῶς, τοσοῦθ' ὁ θάνατος διαφέρει τοῦ ζῆν κακῶς.

178 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄνθρωπος ὢν μηδέποτε τὴν ἀλυπίαν αἰτοῦ παρὰ θεῶ <ν> , ἀλλὰ τὴν μακροθυμίαν.

179 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅταν δ' ἄλυπος διὰ τέλους εἶναι θέλῃς,

180 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ † ἢ θεὸν εἶναί σε δεῖ, ἢ νεκρόν. †

181 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πρόσεστιν α <ι> εἰ τῷ πένητ' ἀπιστία· κἂν σοφὸς ὑπάρχη, κἂν λέγῃ τὸ συμφέρον.

182 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ † Οὐδέποτε πένης ἐπὶ δίκαιος δίκαιος εὐρέθη. † αἰεὶ δ' ὁ πλοῦτος τὴν πενίαν καταισχυνεῖ.

183 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον· αὐτὸς γὰρ αὐτοῦ τὸν βίον λυμαίνεται.

184 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον· ἔλεγχός ἐστι τῆς ἀχορτάστου τύχης.

185 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅταν <δ> ἴδῃς εἰς ὕψος ἡρμένον τινά,

186 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ κακῶς τε πλούτῳ καὶ τύχῃ γαυρούμενον, τούτου ταχεῖαν νέμεσιν εὐθὺς προσδόκα· ἐπαίρεται {γὰρ} τις μεῖζον, ἵνα μεῖζον{ως} πέσῃ.

187 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἔως μὲν καθῆσο τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακῶς, † ὥμην σε τῶν σοφῶν σοφόν τινα· †

188 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ὁ <πο> τε δ' ἐγερθεὶς εἰς λόγους ἐλήλυθας, ἐφάνης χελώνης δέρμ' ἔχων, φρένας δ' ὄνου. ἀνδρὸς χαρακτήρ ἐκ λόγου γνωρίζεται.

189 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ περιφέρων μοι τὴν λεοντείαν δορὰν πήραν τε καὶ πώγωνα καὶ βάκτρον μέγα

190 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ σιγῶν δοκεῖς μοι φρόνιμος εἶναι καὶ σοφός. τύπους γὰρ ὡς ἔοικε τῶν σοφῶν ἔχεις ὄνος πεφυκῶς περ καὶ † σάγμ' ἔχων μέγα. λάλησον, ἵνα μάθωμεν ὡς ἄνθρωπος εἶ. εἰ δ' ἔτι σιωπᾶς, γέγονας ἀνθρώπου σκιά.

191 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἔνιοι γὰρ ὡς δοκοῦντες εὖ φρονεῖν μάλα πώγωνα περιφέρουσιν ἐξησκημένον † φορτίον ἄχρηστον κοῦ χρήσιμον. † εἰ γάρ τιν' εἶχον δύναμιν αἱ πολλαὶ τρίχες,

192 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ οὐκ ἂν ποθ' ὁ λύκος τὸν τράγον κατήσθιε.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΙΣΤΙΩΝΟΣ

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ

195 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὁ πᾶσιν ἀρέσας ἐν σοφοῖς ποιήμασιν, ὁ τοῦ βίου τὴν πρᾶξιν ἐπιδείξας σοφοῖς, Μένανδρος ὁ σοφὸς νῦν πάλιν παραινέσω, χαίρειν προ{σ}τάξας τοῖς ἀκούουσιν νέοις,

196 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ὅπως ἕκαστος † ἀκούων μου μανθάνῃ τὴν τοῦ βίου † εὐθειαν, ἣν ὑμῖν φράσω, παρηγορῶν ἕκαστον ἐς τὸ συμφέρον, ἔχων ἀγῶνα πρὸς Φιλιστίωνα νῦν, τὸν τερπνὸν καὶ φιλητὸν καὶ βιωφελῆ,

197 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἐκλεγέντων πραγμάτων. Ἀρξόμεθα λοιπὸν περὶ τύχης <λέγειν> σοφῶς.

Μένανδρος. περὶ τύχης.

199 Ὅταν τις ἡμῶν † ἀμέριμνον † ἔχῃ τὸν βίον, οὐκ ἐπικαλεῖται τὴν τύχην εὐδαιμονῶν· ὅταν δὲ λύπαις περιπέσῃ καὶ πράγμασιν,

200 εὐθὺς προσάπτει τῇ τύχῃ τὴν αἰτίαν.

201 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μηδέποτε μέμφου τὴν τύχην εἰδὼς ὅτι καιρῷ πονηρῷ καὶ τὰ θεῖα δυστυχεῖ.

202 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ | μή

203

ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ λύπει σεαυτὸν τοῦτο γιγνώσκων ὅτι, ὅταν ποτ' ἀνθρώποισιν ἡ τύχη γελᾷ,
204 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ πάντων ἀφορμὴ τῶν καλῶν εὐρίσκεται· ὅταν δὲ δυστυχῇ τις, οὐδ' εὐφραίνεται.
ἅπαντα νικᾷ καὶ μεταστρέφει τύχη.

περὶ πενίας.

206 Πένης λέγων τάληθές οὐ πιστεύεται. πένητος οὐδέν ἐστι δυστυχέστερον·
207 ἅπαντα μοχθεῖ κάγρυπνεῖ κάργάζεται, ἦν' ἄλλος ἐλθὼν μεταλάβῃ κεκτημένος· τῶν γὰρ
πενήτων ἐργατῶν αἰεὶ πόν <οἱ> <εἰς> τὰς τροφὰς χωροῦσι τὰ <σ> τῶν πλουσίων.
208 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πρόσεστιν αἰεὶ τῷ πένητι ἀπιστία·
209 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ κἂν σοφὸς ὑπάρχῃ, κἂν λέγῃ τὸ συμφέρον, δοκεῖ τι φράζειν τοῖς ἀκούουσιν κακῶς.
τῶν γὰρ πενήτων πίστιν οὐκ ἔχει λόγος· ἀνὴρ δὲ πλουτῶν, κἂν ἄγαν ψευδηγορῇ, δοκεῖ τι
φράζειν τοῖς ἀκούουσιν σαφές.

περὶ γήρους.

211 Ὡ γῆρας ἐχθρὸν σωμάτων ἀνθρωπίνων, ἅπαντα συλῶν <τὰ> καλὰ τῆς εὐμορφίας καὶ
μεταχαράσσει τὴν μὲν ἀνδρίαν μελῶν εἰς <τ> ἀπρεπές, τὸ δὲ τάχος εἰς ὄκνον πολύν, [ὁ νοῦς
ὅτι οὐκ ἔνεστιν δύναμις τοῦ σώματος]
212 φεύγει δὲ πάντα καὶ τὸ λαμπρὸν ὀμμάτων.
213 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐὰν γένηται πλούσιος γεγώς γέρων, καλὸν τὸ γῆρας ἐστὶν ἐπὶ τούτῳ μόνον· † ἔχει
γὰρ χειραγωγὸν τὸν πλοῦτον ὁ γέρων. † ἐπὶ ἴδῃς γέροντα <πενιχρὸν> καὶ μόνον,
214 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ μηδὲν ἐπερώτα· πάντα γὰρ κακῶς ἔχει. καλὸν τὸ θνήσκειν ἔστιν † ἐπὶ τούτῳ λέγειν.
μὴ νοθεύει γέρονθ' ἀμαρτάνοντά τι· δένδρον παλαιὸν μεταφυτεύειν δύσκολον.

περὶ πλούτου.

216 Αἰσχύνομαι πλουτοῦντι δωρεῖσθαι φίλῳ,
217 μὴ μ' ἄφρονα κρίνῃ καὶ διδοὺς αἰτεῖν δοκῶ. μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον· ἔλεγχός ἐστι
τῆς ἀχορτάστου τύχης.
218 μὴ τὴν ὀφρὺν ἔπαιρε <-x- -> . μὴ οὐ † χρυσὸς † περίσημος ἦ, ἀλλὰ † πηλὸς ἦ.
219 κἂν μέχρι νεφέων τὴν ὀφρὺν ἀνασπάσῃς, ὁ θάνατος αὐτὴν πᾶσαν ἐλκύσει κάτω. κἂν μυρίων
γῆς κύριος πηχῶν ἔσῃ, θανὼν γενήσῃ τάχα τριῶν ἢ τεσσάρων.
220 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἀεὶ τὸ πλουτεῖν συμφορὰς πολλὰς ἔχει,
221 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ φθόνον τ' ἐπήρειάν τε καὶ μῖσος πολὺ, πράγματά τε πολλὰ κάνοχλήσεις μυρίας,
πράξεις τε πολλὰς συλλογὰς τε τοῦ βίου. ἔπειτα μετὰ ταῦτ' εὐθύς εὐρέθη θανὼν, ἄλλοις
καταλιπὼν εἰς τρυφὴν τὴν οὐσίαν.
222 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὅθεν πένεσθαι μᾶλλον ἡδέως ἔχω
223 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἔχειν τε μέτρια κάμεριμον ζῆν βίον,
224 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ καὶ μήτ' ἔχειν πλοῦτόν με μήτε πράγματα· πᾶς γὰρ πένης ὦν μεγάλα κερδαίνει
κακά.

περὶ θεῶν.

226 Ὁ μὲν Ἐπίχαρμος τοὺς θεοὺς εἶναι λέγει ἀνέμους, ὕδωρ, γῆν, ἥλιον, πῦρ, ἀστέρας.
227 ἐγὼ δ' ὑπέλαβον χρησίμους εἶναι θεοὺς ἀργύριον ἡμῖν καὶ τὸ χρυσίον <μόνου> .
228

ἰδρυσάμενος τούτους γὰρ εἰς τὴν οἰκίαν, εὖξαι τί βούλει, πάντα σοι γενήσεται, ἀγρός, οἰκίαι, θεράποντες, ἀργυρώματα,

229 φίλοι, δικασταί, μάρτυρες. μόνον δίδου· αὐτοὺς γὰρ ἔξεις τοὺς θεοὺς ὑπηρέτας.

230 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Θεὸν νόμιζε καὶ σέβου, ζητεῖ δὲ μή· πλεῖον γὰρ οὐδὲν ἄλλο τοῦ ζητεῖν ἔχεις. εἴτ' ἔστιν εἴτ' οὐκ ἔστι, μὴ βούλου μαθεῖν.

231 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὡς ὄντα τοῦτον καὶ παρόντ' αἰεὶ σέβου. τίς ἐστιν, ὁ θεὸς οὐ θέλει σε μανθάνειν· ἀσεβεῖς τὸν οὐ θέλοντα μανθάνειν θέλων.

περὶ φίλου.

233 Χρυσὸς μὲν οἶδεν ἐξελέγχεσθαι πυρί, ἡ δ' ἐν φίλοις εὖνοια καιρῷ κρίνεται.

234 καιρῷ τὸν εὐτυχοῦντα κολακεύων φίλος καιροῦ φίλος πέφυκεν, οὐχὶ τοῦ φίλου. ἀπόντι μᾶλλον εὐχαριστίαν ποιεῖ· τῷ γὰρ παρόντι γίνετ' εὐτονώτερον. μυστήριόν σου μὴ κατείπης τῷ φίλῳ.

235 φρόνησιν ἀσκῶν ἄφροσιν μὴ χρῶ φίλοις.

236 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄπαν διδόμενον δῶρον, ἂν καὶ μικρὸν ᾖ, μέγιστόν ἐστιν, <ἂν> μετ' εὐνοίας δοθῇ. κρίσει δικαίᾳ καὶ δίδου καὶ λάμβανε, ἐπεὶ βλαβήσῃ καὶ διδῶν καὶ λαμβάνων.

237 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ μὴ λέγ', ὅτι δώσεις, μὴ διδούς· ὁ γὰρ λέγων καὶ τὴν ἀπ' ἄλλων ἐμποδίζεται δόσιν. καλῶς ποιήσας <κού> καλῶς ὀνειδίσας ἔργον καθεῖλες πλούσιον πτωχῶν λόγῳ. καυχώμενος τὸ δῶρον, ὃ δέδωκας φίλῳ,

238 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἔργῳ στρατηγὸς γέγονας, ἐν λόγῳ φονεύς. ἂν γυμνὸν εὐρὼν πενιχρὸν ἐνδύσῃς <ποτέ, μᾶλλον ἀπέδυσας> αὐτόν, ἂν ὀνειδίσῃς. ἐὰν τροφήν δούς τὸν λαβόντ' ὀνειδίσῃς, ἀψινθίῳ κατέπασας Ἀττικὸν μέλι.

περὶ πονηρίας.

240 Οὐ παντελῶς δεῖ τοῖς πονηροῖς ἐπιτρέπειν, ἀλλ' ἀντιτάσσου, μὴ τᾶν κατὰ γένητ'.

241 ὁ γὰρ ἀδίκως <τι> καθ' ἑτέρου ζητῶν κακὸν αὐτὸς προπάσχει τοῦ κακοῦ τὴν ἔκβασιν. ὅταν πονηροῦ πράγματος κέρδος λάβῃς,

242 τοῦ δυστυχεῖν νόμιζε σ' ἄρραβῶν' ἔχειν.

243 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅταν <δ> ἴδῃς πρὸς ὕψος ἡρμένον τινὰ κακῶς τε πλούτῳ καὶ τύχῃ γαυρούμενον ὀφρύν τε μείζω τῆς τύχης ἐπηρκότα, τούτου ταχεῖαν νέμεσιν <εὐθύς προσδόκα.>

περὶ δούλου.

245 Δούλῳ γενομένῳ, δοῦλε, δουλεύειν φοβοῦ. ἀμνημονεῖ γὰρ ταῦρος ἀργήσας ζυγοῦ. ἐλευθέρως δούλευε· δοῦλος οὐκ ἔση. ἐλεύθερος πᾶς ἐνὶ δεδούλωται, νόμῳ, δυσὶν δὲ δοῦλος, καὶ νόμῳ καὶ δεσπότῃ.

246 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πονηρὸς ἂν ᾖ ὁ δοῦλος, εὐρήσει δίκην· σὺ μὴ γεννηθῇς τῆς δίκης προηγέτης. εἰς χεῖρα δοῦλον δεσπότη μὴ συμβάλης. κἂν δοῦλος ᾖ τις, σάρκα τὴν αὐτὴν ἔχει· φύσει γὰρ οὐδεὶς δοῦλος ἐγενήθη ποτὲ

247 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἀπὸ τοῦ πάλαι πλάσαντος ἀνθρώπων γένος.

248 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἰσὴν δὲ πάντων διάθεσιν τοῦ σώματος ἐποίησεν οὗτος ὡς ἐλευθέρου γένους. ἐλευθέρους ἐποίησε πάντας τῇ φύσει, δοῦλον δὲ μετεποίησεν ἡ πλεονεξία.

249

ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ † ἡ ἐξ ἀρχόντων, νόμος, φίλοι. † ἡ δ' <αὖ> τύχη τὸ σῶμα κατεδουλώσατο.
<ἐλεύθερον> {δὲ} τὸ γένος ὑπάρχει τῇ φύσει.

περὶ γειτονίας.

- 251 Ἐὰν πονηροῦ γείτονος γείτων τύχης, πάντως παθεῖν πονηρὸν ἢ μαθεῖν σε δεῖ.
252 ἔὰν <ποτ'> ἀγαθοῦ γείτονος γείτων τύχης, ὡς προσδιδάσκεις ἀγαθὰ καὶ προσμανθάνεις.
253 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὡς εὐφυὲς ζῶον ὁ κοχλίας, νῆ τὸν θεόν. ὅταν πονηρῷ περιπέσῃ τῷ γείτονι, τὸν οἶκον ἄρας εἰς ἕτερον τόπον † πορεύεται.
254 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ <καὶ> τέρπεται δρόσοισιν· {νεμόμενος} ἀλλ' ὅταν ποτὲ δοκῇ τις αὐτῷ παρενοχλεῖν τῶν γειτόνων, ἀπέρχεθ' οὕτως περιφέρων τὴν οἰκίαν νέμετ' ἀμέριμνος τοὺς κακοὺς φεύγων αἰεί.

περὶ νόμου.

- 256 Λόγος φυλαχθεὶς οὐδέν ἐστιν ἢ νόμος,
257 ὁ μὴ φυλαχθεὶς καὶ νόμος καὶ δῆμιος. Νόμον φοβηθεὶς οὐ ταραχθήσῃ νόμῳ. μὴ πάσχε πρῶτον τὸν νόμον καὶ μάθθανε· πρὸ τοῦ παθεῖν σε τῷ φόβῳ προλαμβάνου.
258 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ δεῖ παθεῖν σε μηδαμοῦ σκέψῃ φυγεῖν·
259 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ οὐ γὰρ δυνήσῃ διαφυγεῖν ὃ σε δεῖ παθεῖν· <τὸ> πεπρωμένον γὰρ οὐ μόνον <πᾶσιν> βροτοῖς ἄφευκτόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς οὐρανὸν | <ἔχουσι>

Μενάνδρου παραινέσεις περὶ τοῦ

τὸν πατέρα τιμᾶν καὶ τὴν μητέρα.

- 262 Ὁ λοιδορῶν <τὸν> πατέρα δυσφημεῖ λόγῳ τὴν εἰς τὸ θεῖον <δὲ> μελετᾷ βλασφημίαν.
263 ὁ μὴ τρέφων τεκοῦσαν ἐκ τέχνης νέος ἄκαρπός ἐστιν οὗτος ἀπὸ ρίζης κλάδος.

περὶ γέλωτος.

- 265 Ὁ μὴ γέλωτος ἄξιος <ὦν> ἂν ἢ γέλως, αὐτὸς πέφυκε τοῦ γέλωτος κατάγελως. {εἰ} ἂν ἀγνοῶν τι παρά τινος θέλῃς μαθεῖν,
266 τὸ τοῦ μαθητοῦ πρῶτα τὴν σιγὴν ἔχειν.
267 ἅπαντα μεταμέλειαν ἀνθρώποις φέρει, μόνῃ σιωπῇ μεταμέλειαν οὐ φέρει. μέλλων τι πράττειν μὴ προεῖπης μηδενί· τὰ γὰρ τισιν λεχθέντα καὶ μὴ γενόμενα
268 εἴωθε πλεῖστον <καταγέλωτα προσφέρειν.>

περὶ θανάτου.

- 270 Ὅταν εἰδέναι θέλῃς σεαυτὸν ὅστις εἶ, ἔμβλεψον εἰς τὰ μνήμαθ', ὡς ὁδοιπορεῖς. ἐνταῦθ' ἔνεστ' ὅστ' αὖτε καὶ κούφῃ κόνις ἀνδρῶν βασιλέων καὶ τυράννων καὶ σοφῶν
271 καὶ μέγα φρονούντων ἐπὶ γένει καὶ χρήμασιν αὐτῶν τε δόξῃ καὶ πάλαι σωμαμάτων. καὶ τ' οὐδὲν αὐτοῖς τῶνδ' ἐπῆρκεσεν χρόνος κοινὸν τὸν Ἄϊδην ἔσχον οἱ πάντες βροτοί. πρὸς ταῦθ' ὁρῶν γίνωσκε σαυτὸν ὅστις εἶ.
272 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Εἴ ποτέ τις ἡμῶν εἰς τὸν ἀγρὸν ἐξίων μνήματα παρέλθοι καὶ τάφους ἀνθρωπίνους, τούτων ἕκαστος ἔλεγεν· „εἰς ὥρας ἐγὼ πλεύσω, φυτεύσω, κτήσομαι <πολλοὺς ἀγρούς> , τὸν τοῖχον ἄρας πύργον ὑψηλὸν βαλῶ,
273 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ προσοικοδομήσω τὰ παρακείμεν' ἀγοράσων.“
274 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ λογιζόμενος ταῦτ' ἀπέθανεν μηδὲν τελῶν.

περὶ λόγου.

- 276 Λύπης ἰατρός ἐστιν ἀνθρώποις λόγος· ψυχῆς γὰρ οὗτος μόνος ἔχει κουφίσματα· λέγουσι δ' αὐτὸν οἱ πάλοι σοφώτατοι
- 277 ἄστεϊον εἶναι φάρμακον <λυπουμενῶ> . † ἀλλ' ὅταν κἀγὼ παραλημφθῶ εἰς λύπας ποτέ †, ὅταν δέ τις λόγοις με παραμυθήσεται, λόγοις με πείσας ἔσβεσεν λύπην ἐμήν.
- 278 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄρ' ἔστι τοῖς νοσοῦσι χρήσιμος λόγος.
- 279 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ὡς σπληνίον πρὸς ἔλκος οἰκείως τεθὲν τὴν φλεγμονὴν ἔπαυσεν, οὕτω καὶ λόγος εὐκαιρος εἰς τὰ σπλάγχνα κολληθεὶς φίλων εὐψυχίαν παρέσχε τῷ λυπουμενῶ. ψυχῆς πόνος γὰρ ὑπὸ λόγου κουφίζεται.

περὶ λύπης.

- 281 Ἄνθρωπε, μὴ στενάζε, μὴ λυποῦ μάτην. μηδέποτε λύπη τεῖρε σὴν ψυχὴν κακῶς καταμεμφόμενος <τὰ τῆς τύχης> , φάσκων τάδε·
- 282 „ἀπώλεσα πάνθ' † ὅσον ἐκεκτὴμην βίον †, χρήματα, γυναῖκα καὶ τέκνων πολλῶν σποράν.“
- 283 ἅ σοι τύχη κέχρηκε, ταῦτ' ἀφείλετο. ἄνθρωπος ὢν μηδέποτε τὴν ἀλυπίαν αἰτοῦ παρὰ θεῶν, ἀλλὰ <τὴν> μακροθυμίαν. ὅταν δ' ἄλυπος διὰ τέλους εἶναι θέλῃς, ἢ δεῖ θεόν ς' εἶναί τιν' ἢ τάχα δὴ νεκρόν.
- 284 παρηγόρει δὲ τὰ κακὰ δι' ἐτέρων κακῶν.
- 285 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅταν ξενισθῇς ἐν πόλει πρὸς τῶν φίλων ἐν ταῖς περισσαῖς καὶ πυκναῖς ὁμιλίαις, ἐὰν μεγίστην ὁ φίλος ἦν λέγῃ πόλιν, σὺ τὴν ἑαυτοῦ μηδὲ συγκρίνης ποτέ·
- 286 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἐχθροὺς ποιοῦσι τοὺς φίλους αἱ συγκρίσεις.
- 287 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ † Γυναῖχ' ὁ διδάσκων γράμματα καλῶς ἀσπίδι φοβερᾷ προσπορίζει φάρμακον. †
- 288 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐὰν γυνὴ γυναικὶ κατ' ἰδίαν λαλῇ, μεγάλων κακῶν θησαυρὸς ἐξορύσσεται.
- 289 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Καλὴν γυναῖκ' ἐὰν ἴδῃς, μὴ θαυμάσῃς· τὸ γὰρ πολὺ κάλλος καὶ ψόγων πολλῶν γέμει.
- 290 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πιθανὴν γυναῖκα <δ'> ὁ τρόπος εὐμορφον ποιεῖ, πολὺ <γὰρ> διαφέρει σεμνότης εὐμορφίας.
- 291 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Γνώμην κακίστην <τῇ> γυναικὶ μὴ λέγε·
- 292 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ γνώμη γὰρ ἰδίᾳ τὸ κακὸν ἡδέως ποιεῖ.
- 293 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Γνώμην πονηρὰν τῇ γυναικὶ μὴ δίδου· ἐλαφρὸν γένος γάρ ἐστι καὶ λίαν κακόν.
- 294 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Μὴ κλαῖε τοὺς θανόντας· οὐ γὰρ ὠφελεῖ
- 295 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ τὰ δάκρυ' ἀναισθήτῳ γεγονότι καὶ νεκρῷ.
- 296 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὅταν τάφον † στεφανοῖς † κόσμῳ ποικίλῳ, τὸ ζῆν τὸ σαυτοῦ † στεφάνοις παρηγορεῖ.
- 297 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Τί τῷ θανόντι δῶρα λαμπρὰ προσφέρεις, ἃ μετ' ὀδύνης εἶσε κοῦκ ἐχρήσατο;
- 298 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ζῶν γὰρ σεαυτῷ στέφανον ἀσκοῦ καὶ μύρα·
- 299 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ χρῆση γὰρ αὐτοῖς αἰσθόμενος μεθ' ἡδονῆς.
- 300 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Κἂν μυρίων γῆς κυριεύσῃς πῆχεων, θανὼν γενήσῃ τάχα τριῶν ἢ τεσσάρων.
- 301 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Κἂν μέχρι νεφέων τὴν ὄφρυν ἀνασπάσῃς, ὁ θάνατος αὐτὴν πᾶσαν ἐλκύσει κάτω.
- 302 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πράττων καλῶς μέμνησο τῆς δυσπραξίας· ὡς γὰρ τὸ πράττειν καὶ τὸ δυσπράττειν σκόπει.

- 303 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μὴ λέγε φυγῶν <τὸν> θάνατον ὅτι φεύξει πάλιν. ὥς γὰρ πέφευγας, προσδόκα
καὶ μὴ φυγεῖν.
- 304 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Εἰ γάμος † ἦν ὁ σῶζων † τὴν ἄλλου νόσον,
- 305 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ νοσοῦντα σῶζων αὐτὸς ἀποθνήσκει νοσῶν.
- 306 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ † Ἐπὰν ἐγγὺς θάνατος ἔλθῃ, οὐδεὶς ἑαυτῷ ὁ θέλει
- 307 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ βουλεύεται. † θνήσκει ὁ θνήσκων κατ' ἰδίαν εἰμαρμένην.
- 308 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐὰν τροφήν δούς τὸν λαβόντ' ὄνειδίσῃς, ἀψινθίῳ κατέπασας Ἀττικὸν μέλι.
- 309 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐὰν ὀρῶν πένητα γυμνὸν † ἐνδύσῃς †, μᾶλλον ἀπέδυσας αὐτόν, ἂν ὄνειδίσῃς.
- 310 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐὰν ἐκ μεταβολῆς ἐπὶ κρεῖττον γένῃ, ὅτ' εὐτυχεῖς, μέμνησο τῆς προτέρας τύχης.
- 311 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μὴ λέγε τίς ἦσθα πρότερον, ἀλλὰ νῦν τίς εἶ.
- 312 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ πρὸς τὴν παροῦσαν πάντοθ' ἀρμόζου τύχην.
- 313 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅταν τι μέλλῃς τὸν πέλας κατηγορεῖν, αὐτὸς τὰ σαυτοῦ πρῶτ' ἐπισκέπτου κακά.
- 314 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἀνὴρ γυναικὸς λαμβάνων συμβουλίαν πεσεῖν δεδοικῶς βούλεται πάλιν πεσεῖν.
- 315 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Μηδέποτε πειρῶ στρεβλὸν ὀρθῶσαι κλάδον, ἐκεῖ νένευκεν οὗ φύσις βιάζεται.
- 316 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ γῆρας αἰτῶν παρὰ θεῶν ἀμαρτάνει·
- 317 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ τὸ γὰρ πολὺ γῆρας ἐσχάτων πόνων γέμει.
- 318 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Μάτην <ἄρ'> οἱ γέροντες εὖχονται θανεῖν,
- 319 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ γῆρας ψέγοντες καὶ μακρὸν χρόνον βίου.
- 320 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Γέρων γενόμενος μὴ φρόνει νεώτερα, μηδ' εἰς ὄνειδος ἔλκε τὴν σεμνὴν πολιάν.
- 321 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὅταν γέρων γέροντι γνώμην μεταδιδοί, θησαυρὸς ἐπὶ θησαυρὸν ἐκπορίζεται.
- 322 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Οὐχ ἡ πόλις σου τὸ γένος εὐγενὲς ποιεῖ, σὺ δ' εὐγενίζεις τὴν πόλιν πράσσων καλῶς.
- 323 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ {ε} Ἄν καλὸν ἔχῃ τις σῶμα καὶ ψυχὴν κακὴν, καλὴν ἔχει ναῦν καὶ κυβερνήτην
κακόν.
- 324 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Χρυσὸς μὲν † διελέγχεται πυρί †,
- 325 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ αἱ τῶν φίλων γινῶμαι χρόνῳ γινώσκονται.
- 326 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Σαίνει κύων τὸν δόντα, κἂν ἅπαξ λάβῃ·
- 327 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἄνθρωπος ἀδικεῖ καὶ λαβὼν καὶ μὴ λαβὼν.

ΓΝΩΜΑΙ

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΙΣΤΙΩΝΟΣ

- 330 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πολλῶν ὁ καιρὸς γίνεται παραίτιος· ἂν γὰρ μέγιστα κομπάσῃς φρονῶν μέγα, οὐκ
οἶδας ὥς <τὰς> μεταβολὰς πολλὰς ἔχει· ὁ νῦν δίδωσιν, οὐ δίδωσιν αὖριον.
- 331 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ χρόνος γὰρ οὐκ ἔσθ' αὐτὸς ἀνθρώποις ἀεὶ. τὸν οὖν παρόντα καιρὸν ἂν ἅπαξ
ἀφῆς, οὐκ ἔστιν αὐτὸν προσλαβεῖν πάλιν ταχύ.
- 332 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐπὰν ς' ὁ καιρὸς ἐμβάλῃ πολλοῖς κακοῖς, μὴ † ἐκκακίσῃς † πάντα εὐθύμῳς φέρειν·
- 333 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ πάλιν γὰρ ὄψει τῶν κακῶν περιτροπὴν. ἀεὶ γὰρ ὁ χρόνος ὥς τροχὸς κυλίεται.
<ὁ> καιρὸς ὁ τυχὼν ἐστὶν ἀνθρώποις ἀεὶ, πᾶσιν γὰρ οὐ πέφυκεν ἀνθρώποις ἴσος. κέρδη γὰρ
ἄλλοις χηδονὰς θηρεύεται,
- 334 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἄλλοις δὲ λύπας προσπορίζει καὶ βλάβας.
- 335

- ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Μίαν πρόνοιαν τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω θεὸν νόμιζε καὶ σέβου παντὶ σθένει· ὡς
ὄντα τοῦτον καὶ παρόντ' ἀεὶ σέβου. καὶ μήτ' ἐρώτα μήτε μανθάνειν θέλε·
- 336 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ οὐ γὰρ θέλω σε μανθάνειν, τί δὴ θεός.
- 337 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Λόγος κατάγει <μὲν> Ταρτάρου κατώτερον, λόγος δὲ αὐθις εἰς † ὕψος † ψυχὴν
ἄγει.
- 338 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὁ πονηρὰ ποιῶν εὐθέως οὐκ αἰσθεται· τότ' οἶδεν ὃ πεποίηκεν, ὅτε κολάζεται.
- 339 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ὁ δυσσεβῶν τι καὶ δοκῶν λαθεῖν θεόν, κολάζεθ' οὗτος ὑπὸ συνειδότος θεοῦ.
- 340 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὁ μὴ κολασθεὶς τῷ νόμῳ πράξας κακῶς, αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ τῷ φόβῳ κολάζεται.
- 341 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Εὐσχημονεῖν φρόντιζε, μὴ τῷ σχήματι
- 342 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ τὸ σῶμα κοσμῶν, ἀλλὰ τῷ φρονήματι.
- 343 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Μὴ πάσχε πρῶτον τὸν νόμον καὶ μάνθανε· πρὸ τοῦ παθεῖν σε τῷ φόβῳ
προλαμβάνου.
- 344 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Λόγος φυλαχθεὶς οὐδέν ἐστιν ἢ νόμος, ὁ μὴ φυλαχθεὶς καὶ νόμος καὶ δήμιος.
- 345 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Πόντου, γυναικός, καύματος, θηρός, πυρὸς
- 346 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ χειρότερός ἐστιν ὁ προδότης τῶν † φίλων.
- 347 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄν μὴ † δυνάμενος ἔθελον † δὲ βλάβης φίλον, καὶ μὴ δυνάμενος καὶ θέλων πείσῃ
κακά.
- 348 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ὁ μὴ δικαίως κατὰ φίλων ζητῶν κακὸν
- 349 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ αὐτὸς προπάσχει τοῦ κακοῦ τὴν ἔκβασιν.
- 350 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἄνθρωπος ὢν μηδέποτε καθ' ἑτέρου κακὸν ἀδίκως φρονήσης· ἡ Δίκη γὰρ πάνθ'
ὁρᾷ.
- 351 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐὰν πονηροῦ γείτονος γείτων τύχης, πάντως παθεῖν πονηρὸν ἢ μαθεῖν σε δεῖ.
- 352 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Ἐάν ποτ' ἀγαθοῦ γείτονος γείτων τύχης, ὡς προσδιδάσκεις ἀγαθὰ καὶ
προσμανθάνεις.
- 353 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Αὐτὸς ἀδικεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀδικεῖν θέλε· μέμψῃ γὰρ ἄλλους, οὐχὶ μεμφοθήσῃ δὲ
σύ.
- 354 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Δίκην φυλάσσου, κἂν δικαίως ἐγκαλῇ·
- 355 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ μετέρχεται τὸ δίκαιον ἐς πλεονεξίαν.
- 356 ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ἐὰν πένης ᾗς, εἴ δίκαιος κάγαθός· εἰ μὴ γὰρ ᾗς δίκαιος, οὐκ ἂν ᾗς πένης.
- 357 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ Πενία καθ' αὐτήν ἐστιν ἰσχυρὰ νόσος·
- 358 ΦΙΛΙΣΤΙΩΝ ἔρωτα προσλαβοῦσα δύο νόσους νοσεῖ.